

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Faludi Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságon 4.Mv.402/2007. szám alatt indított és a Szegedi Munkaügyi Bíróság 4.Mv.402/2007/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Szegedi Munkaügyi Bíróság 4.Mv.402/2007/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - 15 nap alatt - 35.000 (harmincötezer) forint együttes elsőfokú bírósági és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes hulladékgazdálkodást folytat és e tevékenysége során hulladékgyűjtést is végeznek alkalmazottai az ehhez használatos berendezésekkel, gépekkel. G. P.-nak, mint gépkocsivezetőnek feladata volt a hulladékgyűjtő gépkocsi vezetése, az emelőszerkezet kezelése és a rakodónak a csillék mozgatása közben a segítségnyújtás.

2006. március 3-án G. P. a hulladékgyűjtő tehergépkocsi emelőszerkezetébe beszorult csillettetót szabálytalanul próbálta kiszabadítani, eközben háttal leesett a gépkocsiról a betonra és súlyos sérüléseket szenvedett. E sérülés következtében 367.668 forint egészségbiztosítási ellátási költség keletkezett, aminek megtérítésére a 2007. március 29-én kelt fizetési meghagyásával az alperes kötelezte a munkáltató felperest. A fizetési meghagyás kibocsátásának indokaként arra hivatkozott, hogy G. P. üzemi balesete a munkáltató munkavédelmi szabályszegéseivel állt összefüggésben. Nevezetesen, nem ellenőrizte a munkáltató és nem követelte meg a munkaeszköz rendeltetésszerű használatát, nem részesült a sérült munkavállaló megfelelő munkavédelmi oktatásban, és nem győződött meg a munkáltató arról, hogy a munkavállaló elsajátította-e a biztonságos munkavégzés feltételeit. Az alperes felhívta a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mv.tv.) 2. § (2) bekezdés, 40. § (1) bekezdés, 54. § (7) bekezdés és 55. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseket, továbbá a kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. tv. (a továbbiakban: Eb.tv.) 67. § (1) bekezdését, valamint a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 25. számú állásfoglalását.

A fizetési meghagyást a kötelezett munkáltató (felperes) keresettel támadta meg, annak hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy terhére munkavédelmi szabályszegés nem állapítható meg. Csatolta az oktatási naplót, a munkavállaló szakképesítését igazoló bizonyítványát, a berendezések kezelési és karbantartási útmutatását.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Továbbra is a munkavédelmi előírások megsértésére hivatkozott.

A Szegedi Munkaügyi Bíróság 2007. október 8-án kelt 4.Mv.402/2007/4. számú ítéletével az alperes 2007. március 29-én kelt fizetési meghagyását hatályon kívül helyezte és a pereszes alperest perköltség fizetésére kötelezte.

Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a baleset bekövetkezésének időpontjában a sérült tisztában volt az általa vezetett, illetve kezelt gépjárművel, a géppel kapcsolatos munkavédelmi szabályokkal. G. P. sérültet a felperes munkáltató kellő színvonalú és megfelelő tárgyú munkavédelmi oktatásban részesítette és meg is győződött arról, hogy ezen ismereteket G. P. elsajátította, a munkavégzés során a munkavállalókat rendszeresen ellenőrizték. A sérült „presztízs” okokból hárította el saját maga a felmerült műszaki rendellenességet, a munkavállaló szabályszegése volt a baleset kizárólagos oka. Utalt az Eb.tv. 77. § (1) bekezdésében és a Pp. 339. §-ában írt rendelkezésekre.

A Szegedi Munkaügyi Bíróság 4.Mv.402/2007/4. számú jogerős ítélete ellen a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt és annak hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását és a felperesnek perköltségben való marasztalását kérte.

Felülvizsgálati kérelmében az alperes jogszabálysértésre hivatkozott, megítélése szerint a munkaügyi bíróság figyelmen kívül hagyta döntése meghozatala során az Mv.tv. 2. § (2) bekezdésének, 40. § (1) bekezdésének és 54. § (7) bekezdésének rendelkezéseit, mert a perben felmerült bizonyítékok alapján nem volt megállapítható az, hogy G. P. megfelelő munkavédelmi oktatásban részesült volna és ismerte kellően a berendezés kezelési és karbantartási utasítását, útmutatóját. Utalt a munkabaleseti jegyzőkönyv 93. pontjában írtakra, és a 2007. október 8-án tartott bírósági tárgyaláson felvett tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt azon sérülti nyilatkozatra, hogy a perbeli berendezések, gépek kezelési utasításait lényegében nem ismerte. Hivatkozott továbbá a Legfelsőbb Bíróság MK 46. és KK 25. számú állásfoglalásában írt jogelvekre.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el, mert a felek tárgyalás tartását nem kérték [Pp. 274. § (1) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A munkaügyi bíróság helytelenül - iratellenesen - állapította meg a tényállást és így döntése és annak jogi okfejtése is jogszabálysértő.

A Legfelsőbb Bíróság a tényállást akként egészíti ki, hogy G. P. sérült vallomása szerint (2007. október 8-i bírósági tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal 1., 4. és 5. bekezdés) „a baleset pillanatában is tudtam, hogy nem szabályos amit csinálok, de az idővesztés elkerülése miatt rá voltam kényszerülve... Korábban is előfordult már ilyen beszorulás, akkor is magunk jártunk el.” G. P. sérült az általa kapott kezelési utasításban hibaelhárítással kapcsolatos tájékoztatást, kioktatást nem kapott, abban hibaelhárításról nem volt szó és arról sem, hogy mit kell tenni műszaki hiba felmerülése esetén. Nem ismerte sem a SYSTEM, sem a VARIOPRESS elnevezést, és ezen típusú gépek kezelési útmutatását sem látta.

A jelen jogkérdés elbírálása során irányadó Eb.tv. 67. § (1) bekezdés kimondja, hogy a foglalkoztató köteles megtéríteni az üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedések miatt felmerült egészségbiztosítási ellátást, ha a baleset vagy megbetegedés annak

a következménye, hogy ő vagy megbízottja a reá nézve kötelező munkavédelmi szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget, illetőleg ha ő vagy alkalmazottja a balesetet szándékosan idézte elő.

Az Mv.tv. 2. § (2) bekezdés első fordulata akként rendelkezik, hogy a munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. Ugyanezen rendelkezés 54. § (7) bekezdés a) és b) pontja pedig kimondja, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység a munka- egészségügyi szaktevékenység ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani, valamint a szükséges utasításokat és tájékoztatást kellő időben a munkavállalónak megadni és rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket. Ugyanezen törvény 55. § (1) bekezdés a) pontja pedig akként rendelkezik, hogy a munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló a munkába állásakor elsajátítsa, és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető, a biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani és szükség esetén időszakonként meg kell ismételni.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma a 25. számú állásfoglalásában elvi érveléssel kimondta, hogy az óvórendszabályok kizárólag a balesetet szenvedett általi elmulasztása esetén a munkáltatóval szemben a társadalombiztosítási szerv megtérítési igényét kizárják. Vagyis a társadalombiztosítási szerv a munkáltatóval szemben nem léphet fel megtérítési igénnyel, ha balesetelhárító vagy egészségvédő óvórendszabályt vagy óvintézkedést kizárólag maga a balesetet szenvedett munkavállaló mulasztotta el.

Mindezen jogszabályi rendelkezések és a kiegészített tényállás egybevetéséből megállapítható, G. P. sérülésével kapcsolatban felmerült egészségügyi ellátás költségeit a munkáltató megtéríteni köteles, a felperes megtérítési felelőssége fennáll. A munkavállaló nem ismerte kellően az általa kezelt gép kezelési útmutatását, különös tekintettel a hiba elhárítására. Munkatársa nem volt a gép kezelésére kiképzett gyakorlott szakember, így egyedül kellett a gépkocsivezetés mellett még egyéb munkafolyamatokat is ellátnia. Nem ellenőrizte a munkafolyamatokat a munkáltató felperes kellően, mert a többször előforduló meghibásodás (mint ahogy arra a sérült tanú utalt) ellenére nem intézkedett, arról nem is szerzett tudomást és ezzel kapcsolatban kifejezetten oktatásban a munkavállalót nem részesítette. Megfelelő számú ellenőrzés esetén

ez a többször előforduló műszaki meghibásodás nyilvánvalóvá vált volna és akkor a felperesi munkáltatónak az ezzel kapcsolatos célzatos munkavédelmi intézkedéseket meg kellett volna tennie.

Kétségtelen, hogy a baleset bekövetkeztében közrehatott a sérült magatartása is, aki általánosságban annyit tudott, hogy hiba esetén vissza kell menni a telephelyre, azonban ez a munkavállalói, sérülti közrehatás nem menti a felperes megtérítési felelősségét, hiszen a jogszabály objektív felelősséget ró a munkáltató terhére.

Miután a fentebb idézett Legfelsőbb Bíróság KK. 25. számú állásfoglalása is kifejezetten azt szögezte le elvi éellel, hogy a munkáltató csak a munkavállaló elháríthatatlan magatartása esetén mentesül a megfizetési kötelezettség alól és ez a Legfelsőbb Bíróság által kiegészített tényállás, és a jogszabályok helyes alkalmazásából nem állapítható meg, ezért a Legfelsőbb Bíróság a munkaügyi bíróság ítéletét a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles mind az elsőfokú eljárásban, mind a felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi költséget megfizetni.

A társadalombiztosítási határozat megtámadásával kapcsolatos eljárás tárgyi illeték- és költségmentessége folytán a felmerült illeték a magyar államot terheli (Eb.tv. 75/A. §).

Budapest, 2008. november 6.

Dr. Zánthy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő